

Budapestre vonatkozó újságcikkek			Osztályozás	
Szerző:	Lukácsy András		Tárgy	792
Cím:	Figaro házassága		Hely	József Attila Színház
			Idő	"1971"
Forrás:	Magyar Hírlap		Személy	
	1971. nov. 3.		Helyszám	
	(Idő)	(Köt. v. füz.)	(Oldal)	

Figaro házassága

Két-száz évtizede nevetnek az emberek a Figaro-házasság szellemes-borsos fordulatain: a mostanra már több ezer-szer bemutatott-felújított mű biztos lép-tekkel halad a halhatatlanság felé. A sok nevetés mint valami aura lengi kö- rül a művet, és egy sikerbohózat hamis illúzióját társítja mellé. Az ember haj- landó csupán Mozartnak tulajdonítani azt a többletet, amit a belőle írt opera ad: a meleg lírát és a konfliktus tragi- kus felhangjait.

Berényi Gábor, a József Attila Színház új főrendezője azonban most megpró- bálta ebben a mozarti értelemben újra- olvasni a művet, és kihallani a vígjáték mögül a szorongatóbb konfliktusokat is. Az ő rendezésében Figaro nem csupán ügyes tréfacsináló, hanem egy olyan fel- törekvő tehetség, akinek a közönyös vagy ellenséges környezetben szüntele- nül alakoskodnia kell, hogy társadalmi boldogulása és egyéni boldogsága vala- miképpen sikerüljön. A szolgaköntös, a bohócsapka egy érvényesülni akaró pol- gárt takar, aki ezt a sajátos kerülőutat választja céljainak eléréséhez. Ugyanaz a feltörekvő polgárság, amelynek Fig- aro csupán egy külön képviselője: né- hány esztendővel a dráma megszületése után, 1789-ben egyenes utat fog válas- ztani boldogulásához, jogainak érvénye- sítéséhez. Ez az a másik körülmény, ami súlyt ad a beaumarchaisi műnek, és túl- emeli a bohózati szinten. Nem árt oly- kor figyelmeztetni erre.

Nem tett a rendező semmi különle- get a darabban: Csányi Miklós sem kreált szokatlan színpadot, és Vágó Nelli is a jól ismert stílusú ruhákat adta a színé-

Beaumarchais vígjátéka a József Attila Színházban

szekre. Csak éppen visszafogták egy kis- sé a nevetésünket, és a vígjátéki sablon- fordulatok mögött teret adtak az író mögöttes gondolatainak, a bohózati kön- tössel fedett társadalomrajznak. Az elő- adás ezzel talán veszített valamit meg- szokott kirobbanó harsányságából, de sokat nyert gondolati erőben. A jókat nevető néző olykor el is töprengett az író igazságán, s ez a kettős hatás alig- hanem messzemenően megfelel a perem- kerületi színház célkitűzéseinek.

Berényi, hogy koncepcióját érvényesít- hesse, nem eredendően komikus alkatú színészt állított a főszerepbe. A fiatal Márton András, akinek a színházban ez az első nagyobb feladata, megértette és erejéhez képest meg is valósította az elképzelést: alakításának voltak tragi- kus színei. Alighanem még gazdagodnia kell színészi eszközökben, s több szín- padi rutint kell szereznie: munkája azon- ban lényegében igazolta a belé helyezett bizalmat, sejteni lehet, hogy később em- lékezetes alakításokat látunk majd még tőle. Zsuzsi komorna szerepében Voith Ági örvendetes módon túllépett korábbi sablonjain; megnyerő jellemszínészi esz- közökkel formálta meg a figurát. Kitűnő volt Horváth Gyula Bartolója és egyéni színekkel gazdagította Téry Árpád az egyébként közhelyekre csábító Basilio- figurát. Jó emlékünkből maradt Pálos Zsuzsa, Örkényi Éva és Újréti László egy-egy epizódja. Nagyobb súlyt kellett volna azonban kapnia a hercegi ház- aspárnak, mint amit Fülöp Zsigmond és Gyöngyössy Katalin kölcsönzött a szá- mukra.

Lukácsy András